

Korset och Kronan

Nr 37/2020

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

Kristen etik (13) Stat och samhälle

Efter undervisningen om
den kristnes vapenrustning
går vi nu in på några etiska
frågor som ofta diskuteras.
Följande områden ska
behandlas.

1. Stat och samhälle.
2. Liv och död.
3. Äktenskap och familj.

I sådana etiska frågor
utgår vi från att den natur-
liga lagen finns i alla
människors hjärtan. Även
om människor dövar sitt
samvete och hävdar att det
inte finns någon naturlig
lag skall vi lugnt hävda att
den naturliga lagen är god
och förnuftig och bäst för
alla människor.

Kyrkblad för S:t Martins och S:t
Petri församlingar, Evangelisk-Lutherska
Kyrkan i Sverige. Red. Sten Rydh.
Nr 37, 27 november 2020.

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Sedan är det klart att vi
som kristna genom evan-
geliet, dopet och tron har
fått en ny vilja och förmåga
att med kärlek och glädje
leva i enlighet med Guds
bud och den naturliga
lagen. Den helige Ande
föder oss på nytt och ger
oss kraft att kämpa mot
synden och vår gamla
människa.

Men när vi argumen-
terar i etiska frågor skall vi
inte utgå från evangeliet
om försoningen utan från
den naturliga lagen och
förnuftet. Detta missar den
moderna, bibelkritiska
teologin. De gör ett dubbelt
fel. För det första under-
känner de läran om den
naturliga lagen och för det
andra försöker de att
utifrån *evangeliet* föra fram
sina idéer om hur vi ska få
ett bättre samhälle. Denna

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

etik går i regel ut på att vi
genom att ändra samhällets
strukturer skall kunna få
rättvisa fred och gemen-
skap mellan folken. Man
har kallat detta för det
”sociala evangeliet”. Istället
för en klar, bibliska förkun-
nelse om synd och nåd, lag
och evangelium, blandar
man ihop dessa till ett
mycket oklart budskap.

När man argumenterar
utifrån Bibeln i moraliska
frågor skall man också
tänka på att det här är
fråga om lagens första
bruk. Sådana bibelställen
som för fram den naturliga
lagen använder vi då även i
samhällsdebatten. Men vi
kan också peka på att goda
argument för den naturliga
lagen också finns inom
andra religioner och deras
skrifter eller hos rent
världsliga författare,

politiker, filosofer och samhällsdebattörer. Människan har av Gud fått sin tankeförmåga, sitt förnuft, och detta skall verkligen användas på bästa sätt när det gäller moraliska och etiska frågor.

Stat och samhälle

Frågan om vad staten och samhället är och hur de skall organiseras har diskuterats i alla tider. De gamla grekerna Platon och Aristoteles m.fl. skrev faktiskt mycket värdefullt om sådana frågor.

Grundläggande är att människor som bor tillsammans behöver en god ordning. De allra flesta människor är överens om att vi behöver någon form av reglerad samhällsordning. Även en familj behöver en viss ordning och ännu mer en by, en kommun, en stad, ett distrikt, ett land, en gemenskap av flera länder eller hela världen. Man behöver någon eller några som skall bestämma. Man behöver lagar, polis och rättsväsen.

En del har menat att det vore bäst om man inte alls hade någon överhet. Det kallas *anarki* (= utan överhet, utan någon som bestämmer). Man har då och då gjort försök att införa anarkistiska samhällen, men dessa försök har ständigt misslyckats och blivit

kortlivade eller övergått i diktaturer. En lärobok skriver: ”*Anarkism är en politisk och filosofisk teori vars mål är att skapa ett samhälle i vilket individer fritt samarbetar som jämlikar. Anarkismen är därför mot all sorts hierarkisk kontroll.*”

Anarkismen i modern form uppstod under 1800-talet, i hög grad påverkad av idéerna från franska revolutionen. Sådana rörelser är *syndikalismen* och i viss mån *kommunismen*. De *konsekventa* anarkisterna vänder sig mot varje tanke på en statlig överhet, polisväsen, militär, den traditionella familjen och äganderätten.

Men där man har försökt införa idealsamhällen av denna typ har det antingen blivit kaos eller synnerligen hårda diktaturstater med en kontrollapparat som vida överstiger makten hos äldre tiders statsbildningar.

Utifrån den naturliga lagen och förnuftet kan man verkligen ifrågasätta både anarkismens och kommunismens idéer.

Kristen kommunism?

Somliga menar att det skulle vara särskilt kristet med *kommunism* eftersom de första kristna levde i egendoms-gemenskap. Men man glömmer då att detta var en frivillig gemenskap som inte på något sätt upphävde staten eller äganderätten. De första

kristna levde i förföljelse-tider och man införde denna frivilliga egendoms-gemenskap så att nöden hos de fattiga kunde mildras och man lättare kunde fira gudstjänster tillsammans.

I andra tider har kristna levt tillsammans i områden där kristendomen varit statsreligion eller den dominerande religionen. Detta har skett därför att man varit mån om att ha sina kyrkor och gudstjänster och sin kultur fredade från både villolärar och främmande religioner. Men vi ska var klara över att sådana statskyrkosystem inte alls är påbjudna i Bibeln. De ledde ofta till ett förtryck av oliktankande och till en sammanblandning av kyrka och stat som var både olycklig och obiblisk. Enligt bibeln skall inte den världsliga makten som sådan ha någon överhet över kyrkan.

Å andra sidan har kristna (och även andra religioners företrädare) i ett pluralistiskt, avkristnat samhälle ett starkt behov av att sluta sig samman för att få rätten att leva i enlighet med sin egen religion, och uppfostra och utbilda sina barn i denna övertygelse. När staten hindrar detta måste de kristna ändå följa sin övertygelse och vara beredda på att ”lyda Gud mer än människor”.

Forts. i nästa nummer.